

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Sžf/61/2015
Identifikačné číslo spisu: 5015200272
Dátum vydania rozhodnutia: 21.06.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Ivan Rumana
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:5015200272.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: NAS TRADE s.r.o., IČO: 44 964 919, Biskupická 18, Bratislava, právne zastúpený: Mgr. Richard Trusina, advokát, Hálkova 1, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s., IČO: 36 442 151, Pri Rajčianke 2927/8, Žilina, 2/ Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, Bajkalská 27, Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti oznámenia Stredoslovenskej energetiky - Distribúcie poradové č. 171, číslo zmluvy 441 zo dňa 17. decembra 2014, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 20S/71/2015-55 zo dňa 31. marca 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline
č. k. 20S/71/2015-55 zo dňa 31. marca 2015 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Napadnutým uznesením Krajský súd v Žiline podľa § 104 ods. 1 vety prvej Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) zastavil konanie pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, podľa § 104 ods. 1 vety druhej v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. postúpil vec Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania.

Žalobca sa petitom žaloby domáhal vydania rozsudku, ktorým by súd určil, že žalovaný v prvom rade nemá právo pre hospodársky rok 2015 meniť alebo zrušiť nárok žalobcu na získanie doplatku vo výške 425,12 eur/MWh určeného rozhodnutím žalovaného v druhom rade č. 0664/2014/E-OZ na roky 2014 až 2025 zo dňa 16.10.2013 a zároveň, ktorým by súd zrušil rozhodnutie žalovaného v prvom rade zo dňa 17.12.2014, ktorým zmenil rozhodnutie žalovaného v druhom rade č. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013 a uložil žalovaným v prvom a druhom rade povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania.

S poukazom na ustanovenia § 244 ods. 1 až ods. 3 O.s.p., § 247 ods. 1 O.s.p., § 103 a § 104 ods. 1 O.s.p., § 1 písm. b/ a písm. c/, § 9 ods. 1 písm. b/ bod 5 zákona č. 250/2012 Z.z. o regulácii v

sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii v sieťových odvetviach“) a na ustanovenia § 3 písm. a/ bod 9 a § 3 písm. b/ bod 3 a § 88 ods. 1 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o energetike“), krajský súd konštatoval, že žalovaný v 1/ rade ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy nie je orgánom štátnej správy na úseku energetiky, ale je obchodnou spoločnosťou založenou podľa Obchodného zákonníka, ktorej hlavným predmetom podnikania je distribúcia elektriny. Nie je teda orgánom štátnej správy na úseku energetiky, pretože v zmysle § 88 ods. 1 zákona o energetike štátnu správu v energetike vykonáva ministerstvo, Úrad pre reguláciu sieťových odvetví a Slovenská obchodná inšpekcia.

V tejto súvislosti krajský súd dôvodil, že žalovaný v prvom rade ako distribučná obchodná spoločnosť nespĺňa pojmové znaky správneho orgánu, pretože zákon jej ako právnickej osobe nezveril rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb v oblasti verejnej správy. Svoju činnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy vykonáva na základe rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví. Zákon o energetike účinný od 01.09.2012 nepriznáva prevádzkovateľovi distribučnej sústavy unikátne postavenie právnickej osoby a nepriznáva mu rozhodovacie právomoci ako právnickej osobe v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p., a teda ani žalovaný v prvom rade nie je správnym orgánom v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p. Z uvedeného dôvodu nemožno jeho žalobou napádané podanie pod poradovým č. 171, č. zmluvy 441 zo dňa 17.12.2014 subsumovať pod § 244 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutie správneho orgánu vydané v správnom konaní ani v inom obdobnom procese pri výkone verejnej správy.

V druhom kroku krajský súd podrobil aj napadnuté oznámenie žalovaného v prvom rade (ďalej aj „distribučná obchodná spoločnosť“) skúmaniu, či ide o predmet spôsobilý na preskúmanie jeho zákonnosti a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu v rámci výkonu správneho súdnictva. V tejto otázke krajský súd dospel k záveru, že žalobca žalobou navrhoval zrušiť úkon žalovaného v rade 1/, ktorý nie je individuálnym správnym aktom, čiže nie je rozhodnutím v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p. V súvislosti s ďalším postupom krajský súd vychádzal zo skutočnosti, že neexistuje rozhodnutie preskúmateľné postupom podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., a preto, postupujúc podľa § 103 a 104 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., konanie ohľadne petitu na zrušenie „rozhodnutia“ žalovaného v rade 1/ pod poradovým č. 171, č. zmluvy 441 zo dňa 17.12.2014 zastavil z dôvodu neodstrániteľnej prekážky konania. Touto je absencia akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré by mohlo byť predmetom prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. Podľa krajského súdu nebolo možné zastaviť konanie postupom podľa § 250d ods. 3 O.s.p. (podľa ktorého, ak žaloba smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom), pretože toto ustanovenie by mohlo byť použité len vtedy, ak by rozhodnutie ako individuálny správny akt existovalo, bolo vydané, len by nemohlo byť predmetom prieskumu v rámci správneho súdnictva. Pod uvedenú situáciu krajský súd prejednávanej prípad nepodradil, pretože individuálny správny akt ako taký nebol vydaný.

Vo vzťahu k obsahu žalobného petitu, ktorým žalobca navrhoval, aby súd rozhodol tak, že žalovaný v rade 1/ nemá právo pre hospodársky rok 2015 zmeniť alebo zrušiť nárok žalobcu na získanie doplatku vo výške 425,12 Eur/MWh určeného rozhodnutím žalovaného v rade 2/ č. 0664/2014/E-OZ na r. 2014 - 2025 zo dňa 16.10.2013, krajský súd poukazujúc na obligatórnu náležitosť správnej žaloby v zmysle § 249 ods. 2 O.s.p., tento posúdil ako nespôsobilý na prejednanie a rozhodnutie v rámci správneho súdnictva, navyše ktorému v rámci aplikácie piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je možné vyhovieť. Z uvedeného dôvodu krajský súd v tejto časti petitu konanie zastavil v zmysle § 104 ods. 1 veta prvá O.s.p. pre neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

V konaní podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. je možné domáhať sa len zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci správne orgánu na ďalšie konanie (§ 250j ods. 2, 3 OSP), resp. plnenia v zmysle § 250j ods. 5 a 6 O.s.p. V nadväznosti na uvedené a s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/148/2010 zo dňa 25.11.2010 krajský súd dôvodil, že pokiaľ žaloba nespĺňa túto základnú náležitosť a žalobca žiada priznať niečo iné, ako je zo zákona v tomto type konania možné, nie je splnená procesná podmienka na vedenie konania o takejto žalobe. Z vyššie uvedeného petitu je krajský súd povinný vychádzať, avšak v preskúmvacom konaní súd prvého stupňa o takto formulovanom návrhu rozhodnúť nemôže. Vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní zastúpený

advokátom, krajský súd konštatoval, že nebol povinný nad rámec svojej poučovacej povinnosti usmerňovať žalobcu, akým spôsobom má v konaní uplatňovať svoj nárok (§ 5 O.s.p.).

Hoci žalobca poukazoval na rozhodnutie žalovaného v druhom rade č. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013, toto považoval za vecne správne a zákonné a žalobou ho zrušiť nenavrhol, krajský súd zastavil konanie podľa § 104 ods. 1 O.s.p., nakoľko žalovaný v druhom rade v tomto konaní nemal procesné postavenie žalovaného v súdnom prieskumnom konaní.

Postúpenie veci Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „regulačný úrad“ alebo „ÚRSO“) krajský súd odôvodnil poukazom na § 9 ods. 1 písm. b/ bod 5 zákona o regulácii v sieťových odvetviach, podľa ktorého Úrad pre reguláciu sieťových odvetví je orgánom oprávneným vykonávať kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie, osobitných predpisov (medzi ktoré patrí aj zákon č. 251/2012 Z.z.), všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie osobitných predpisov a právoplatných rozhodnutí úradu osobami, ktoré vykonávajú regulované činnosti (definované v § 1 písm. c/ zákona č. 250/2012 Z.z.). Tento orgán štátnej správy v oblasti energetiky je oprávnený v rámci kontroly regulovaného subjektu konať a rozhodnúť o tom, či žalovaný v prvom rade ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy postupoval v súlade so zákonom a právoplatnými rozhodnutiami úradu. Na základe uvedeného krajský súd považoval za potrebné postúpiť vec Úradu pre reguláciu sieťových odvetví ako úradu kompetentnému vykonať kontrolu vo vzťahu k postupu žalovaného v prvom rade pri vydaní oznámenia zo dňa 17.12.2014 s prihliadnutím na rozhodnutie ÚRSO č. k. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013.

II.

Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. d/, f/ O.s.p. a domáhal sa, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V dôvodoch odvolania v znení jeho doplnení, Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) doručenými dňa 24.04.2015 a dňa 04.01.2017, žalobca uviedol, že nie je možné, aby súd konanie uznesením zastavil na základe ustanovenia § 104 ods. 1 O.s.p. a v súlade s ustanovením § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. vec postúpil Úradu pre reguláciu sieťových odvetví.

Opakovane poukázal na právoplatné rozhodnutie Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013, ktorým podľa § 14 ods. 11 a 14 zákona o regulácii v sieťových odvetviach a v súlade s § 6 ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie“) a § 7 ods. 17 a § 8 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 221/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike, schválil na roky 2014 až 2025 pre žalobcu ako regulovaný subjekt pevnú cenu elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 425,12 eur/MWh, vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny vo fotovoltickej elektrárni Včelince Východ V2, s celkovým inštalovaným výkonom 984,15 kW, nachádzajúcej sa v k. ú. T. na pozemku s parc. č. 566/10 a 11.

Žalobca napádal postup žalobcu v prvom rade spočívajúci v nezaradení navrhovateľom prevádzkovaného zariadenia na výrobu elektriny v kalendárnom roku 2015 do systému podpory s následkom nemožnosti uplatnenia si práva na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie z dôvodu nesplnenia povinnosti výrobcu elektriny ustanovených v § 4 ods. 1 písm. b/ a c/ uvedeného zákona. Podľa žalobcu jeho právo na zaradenie predmetného zariadenia do systému podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie zo zákona nemohlo zaniknúť, pretože svoju oznamovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 1 písm. b/ a c/ uvedeného zákona do 15.08.2014 splnil, a to listom adresovaným SSE zo dňa 07.01.2014, ktorý bol zaslaný dňa 21.01.2014. V nadväznosti na uvedené namietal, že žalovaný v prvom rade ako prevádzkovateľ distribučnej sústavy nepostupoval v súlade so zákonom a tiež nepostupoval v súlade s

rozhodnutím správneho orgánu a týmto postupom spôsobil navrhovateľovi finančnú stratu.

Vo vzťahu k postúpeniu veci správneho orgánu krajským súdom navrhovateľ uviedol, že v tejto zložitej a nevšednej situácii síce môže Úrad pre reguláciu sieťových odvetí ako správny orgán rozhodnúť vo veci, avšak sám nemôže vyriešiť situáciu vzniknutú tým, že sa žalovaný v prvom rade vydával za správny orgán, ktorý sám môže vydávať rozhodnutia a tiež meniť rozhodnutia iných správnych orgánov. S poukazom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 305/08 z 25. novembra 2008 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky žalobca trval na preskúmaní postupu distribučnej spoločnosti (žalovaného v prvom rade) správnym súdom, pričom mal za to, že rozhodovať o takejto nevšednej vzniknutej situácii je oprávnený súd, ktorého rozhodnutie v tejto veci prispeje k návratu a ustáleniu situácie, ktorá narušila postavenie správnych orgánov. Úrad nemá ako sám napraviť rozhodnutie žalovaného v prvom rade, ktorý si svojvoľne ako podnikateľský subjekt uložil právo ukladať sankcie ako správny orgán a tiež vyvodzovať, že nebude rešpektovať vôľu žalovaného v druhom rade. Z uvedeného dôvodu žalobca označil za zbytočné a za zmätočné postúpenie veci Úradu pre reguláciu sieťových odvetí, nakoľko tento sám nezakročil v čase, keď podnikateľský subjekt (žalovaný v prvom rade) svojvoľne zmenil rozhodnutie regulačného úradu a z tohto správania žalovaného v druhom rade je zrejmé, že nemal záujem riešiť vzniknutú situáciu. Podľa žalobcu z uvedeného je možné usudzovať, že postúpenie veci žalovanému v druhom rade nebude mať za následok rozhodnutie podporujúce právnu istotu žalobcu. Na podporu tohto tvrdenia predložil vyjadrenie Úradu pre reguláciu sieťových odvetí zo dňa 04.03.2015, v ktorom tento zdôraznil, že zmluvný vzťah je dojednaný medzi výrobcom elektriny a regionálnou distribučnou spoločnosťou, pričom úrad nemá kompetenciu do tohto zmluvného vzťahu zasahovať.

V doplnení odvolania doručenom najvyššiemu súdu po uplynutí lehoty na podanie odvolania (dňa 04.01.2017) žalobca napádal postup žalobcu v druhom rade, spočívajúci v zverejnení zoznamu mien výrobcov elektriny s právom na podporu, ktorí nesplnili oznamovaciu povinnosť podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona si nemohli uplatniť právo na podporu formou doplatku podľa § 4 ods. 1 písm. b/ citovaného zákona. Žalobca mal za to, že úrad nemá právo takýto zoznam zostavovať, a už vôbec nie zverejňovať, pričom týmto postupom bol zo strany žalovaného v druhom rade porušený zákon. Zároveň žalobca napádal, že postupom žalovaných bolo zasiahnuté do legitímnych očakávaní žalobcu, ako i do jeho vlastného práva chráneného Ústavou Slovenskej republiky.

III.

Žalovaný v prvom rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil.

Zopakoval, že ako distribučná spoločnosť nie je orgánom štátnej správy, predmetné oznámenie adresované žalobcovi o nesplnení podmienok na poskytnutie podpory na rok 2015, nie je rozhodnutím správneho orgánu a akékoľvek postupy vykonané z jeho strany nepodliehajú prieskumu v rámci správneho súdnictva.

Na podporu svojej argumentácie poukázal na právny názor obsiahnutý v upovedomení Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VI/1Gd73/15/1000-5 z 24. marca 2015 o vybavení podnetu Slovenskej asociácie fotovoltického priemyslu (SAPI), týkajúceho sa uplatňovania práva na podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a rovnakej právnej otázky ako v prejednávanom prípade. Oznámenie regionálnej distribučnej spoločnosti ako prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o tom, že je zákonom vylúčená možnosť zaradiť zariadenie na výrobu elektriny do systému podpory v roku 2015, a teda vyrobená elektrina sa bude považovať za elektrinu, na ktorú nie je možné uplatniť právo na podporu, generálna prokuratúra vyhodnotila ako prejav vôle jedného z účastníkov v rámci rokovania o uzavretí zmluvy o nesplnení zákonných podmienok na uzavretie zákonom predpokladanej zmluvy, a teda tento úkon nemožno považovať za výsledok rozhodovacej činnosti v oblasti verejnej správy. V súvislosti s uvedeným ďalej

generálna prokuratúra vo všeobecnosti s poukazom na možnosť využitia postupu podľa § 80 písm. b/ a § 161 ods. 3 O.s.p. konštatovala, že v prípade zákonom predpokladanej zmluvy, ak jeden z účastníkov odopiera uzavrieť zmluvu a iný účastník sa domnieva, že ide o bezdôvodné odopretie, možno návrhom na súd uplatniť, aby sa rozhodlo o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona a dosiahnuť i nahradenie vyhlásenia vôle.

IV.

Žalovaný v druhom rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol, aby najvyšší súd uznesenie krajského súdu ako vecne správne v celom rozsahu potvrdil.

Zároveň uviedol, že nemá v tomto konaní postavenie účastníka konania, nakoľko všetky skutočnosti namietané žalobcom v žalobe a v odvolaní sa týkajú len spoločnosti Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s. Vo vzťahu k dôvodom žaloby a odvolania žalovaný v druhom rade uviedol, že on nemá právomoc nespĺnenie zákonnej povinnosti výrobcov elektriny voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy odpúšťať alebo túto skutočnosť inak konvalidovať.

K namietanej zmene rozhodnutia úradu žalovaný v druhom rade uviedol, že prevádzkovateľ distribučnej sústavy nijako nezmenil jeho rozhodnutie, ktoré je stále platné a aplikovateľné. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy len aplikoval ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, ktorého dôsledkom je nemožnosť výrobcu elektriny uplatniť si právo na doplatok podľa § 4 ods. 1 písm. b/ a c/ uvedeného zákona na elektrinu vyrobenú v danom zariadení na nasledujúci kalendárny rok (2015) z dôvodu nespĺnenia si zákonných povinností. Táto sankcia vzniká priamo zo zákona, a nie rozhodnutím prevádzkovateľa distribučnej sústavy.

K obsahu žalobcom predloženého vyjadrenia žalovaného v druhom rade zo dňa 04.03.2015, ktoré má podľa vyjadrení žalobcu potvrdzovať námietky proti zastaveniu konania a proti postúpeniu veci úradu, žalovaný v druhom rade uviedol, že sa plne stotožňuje s týmto stanoviskom. V tejto súvislosti uviedol, že práve uvedené stanovisko je dôsledkom konania úradu v danom čase, keď zodpovedne preveroval každé jedno podanie od výrobcov elektriny, ktorí mali akékoľvek pochybnosti v súvislosti s plnením, resp. nepochybním svojich zákonných povinností uvedených v § 4 ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie.

V.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok), preskúmal napadnuté uznesenie v medziach podaného odvolania, bez prihliadnutia na jeho oneskorene podané doplnenia (§ 205 ods. 3 a § 212 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), ako aj konanie predchádzajúce jeho vydaniu, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v odvolacom konaní postupoval v zmysle ustanovenia § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. (Správny súdny poriadok), účinného od 01.07.2016, podľa ktorého sa odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa zákona č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok.

Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

Podľa čl. 153 Ústavy SR na Slovenskú republiku prechádzajú práva a povinnosti z medzinárodných zmlúv, ktorými je Česká a Slovenská Federatívna Republika viazaná, a to v rozsahu ustanovenom ústavným zákonom Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky alebo v rozsahu dohodnutom medzi Slovenskou republikou a Českou republikou.

Podľa čl. 154c ods. 1 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom pred nadobudnutím účinnosti tohto ústavného zákona, sú súčasťou jej právneho poriadku a majú prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 bod 1. Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) v znení protokolov č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 8 (Oznámenie ministerstva zahraničných vecí ČSFR o pristúpení k Dohovoru bolo publikované v Zbierke zákonov 15. mája 1992 pod č. 209/1992 Zb.) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa článku 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dodatkový protokol k Dohovoru“) každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva. Predchádzajúce ustanovenie nebráni právu štátov prijímať zákony, ktoré považujú za nevyhnutné, aby upravili užívanie majetku v súlade so všeobecným záujmom a zabezpečili platenie daní a iných poplatkov alebo pokút.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 2 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu“).

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho

orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 3 ods. 1 písm. b/, c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa zabezpečuje

b/ odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené za cenu elektriny na straty,
c/ doplatkom.

Podľa § 3 ods. 6 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie podpora podľa odseku 1 písm. b/, c/ a d/ sa vzťahuje na zariadenia výrobcu elektriny po dobu 15 rokov od času uvedenia zariadenia do prevádzky alebo od roku rekonštrukcie alebo modernizácie technologickej časti zariadenia výrobcu elektriny. Podpora podľa odseku 1 písm. b/ a d/ sa vzťahuje na zariadenia výrobcu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom do 500 kW po celú dobu životnosti zariadenia výrobcu elektriny.

Podľa § 3b ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie právo na podporu podľa § 3 zaniká pre zariadenie výrobcu elektriny, ak bola výrobcovi elektriny počas 15-ročnej doby podpory dvakrát právoplatne uložená pokuta podľa § 16 ods. 2, a to dňom právoplatnosti druhého rozhodnutia o pokute
a/ za zvýšenie celkového inštalovaného výkonu zariadenia výrobcu elektriny v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi o viac ako päť percent,

b/ za zmenenú schému zapojenia zariadenia výrobcu elektriny v rozpore s týmto zákonom alebo osobitnými predpismi na základe, ktorej dochádza k neúčelnému využitiu vyrobenej elektriny alebo využiteľného tepla,

c/ za zistené neúmerne množstvo elektriny, na ktoré sa vzťahuje doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c/, ktoré nie je úmerné použitému zariadeniu výrobcu elektriny a ktoré je dosiahnuté prídavnými zariadeniami.

Podľa § 3b ods. 3 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie právo na podporu podľa § 3 zaniká pre zariadenie výrobcu elektriny, aj ak bola výrobcovi elektriny počas 15-ročnej doby podpory pri výrobe elektriny na tomto zariadení dvakrát právoplatne uložená pokuta za závažné porušenie povinnosti, a to dňom právoplatnosti druhého rozhodnutia o pokute.

Podľa § 3b ods. 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie závažným porušením povinnosti podľa odseku 3 sa rozumie porušenie povinnosti podľa tohto zákona alebo osobitných predpisov, za ktoré bola výrobcovi elektriny uložená pokuta minimálne vo výške 80 000 eur.

Podľa § 3b ods. 5 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie právo na podporu doplatkom podľa § 3 ods. 1 písm. c/ zaniká pre zariadenie výrobcu elektriny, ak počas 15-ročnej doby podpory doplatkom podľa § 3 ods. 1 písm. c/:

a/ výrobca elektriny neuhradil daňový nedoplatok na dani okrem úroku z omeškania, úroku a pokuty ani v lehote určenej v daňovej exekučnej výzve správcu dane podľa osobitného predpisu alebo ani v lehote pätnástich dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní výrobcu elektriny proti daňovej exekučnej výzve, ak podal výrobca elektriny odvolanie proti daňovej exekučnej výzve a v rozhodnutí o odvolaní bola potvrdená povinnosť výrobcu elektriny nedoplatok uhradiť, alebo ani v lehote určenej v upovedomení o začatí exekúcie podľa osobitného predpisu, alebo ani v lehote pätnástich dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o námietkach proti exekúcii alebo právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovelo námietkam, ak podal výrobca elektriny námietky proti exekúcii alebo odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovelo námietkam, a v rozhodnutí o námietkach alebo v rozhodnutí o odvolaní proti rozhodnutiu, ktorým sa vyhovelo námietkam, bola potvrdená povinnosť výrobcu elektriny nedoplatok uhradiť,

b/ výrobca elektriny neuhradil nedoplatok na poistnom na zdravotné poistenie ani v lehote pätnástich dní

odo dňa doručenia právoplatného výkazu nedoplatkov na zdravotné poistenie alebo ani v lehote pätnástich dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ak výrobca elektriny podal námietky proti výkazu nedoplatkov, alebo
c/ výrobca elektriny neuhradil dlžné sumy na poistnom na sociálne poistenie a dlžné sumy na príspevkoch na starobné dôchodkové sporenie ani v lehote pätnástich dní odo dňa doručenia predpisu sociálnou poisťovňou podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3b ods. 6 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie dňom zániku podpory je deň márneho uplynutia lehoty na úhradu nedoplatkov alebo dlžných súm podľa odseku 5.

Podľa § 3b ods. 7 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie úrad na svojom webovom sídle zverejňuje a aktualizuje zoznam zariadení výrobcov elektriny, ktorým právo na podporu podľa tohto zákona zaniklo.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ až d/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie výrobca elektriny, ktorý spĺňa podmienky na získanie podpory podľa § 3 (ďalej len „výrobca elektriny s právom na podporu“), má právo na

a/ prednostné pripojenie do distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením,
b/ odber elektriny podľa § 3 ods. 1 písm. b/ vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie alebo vysoko účinnou kombinovanou výrobou, ktorú dodal za kalendárny mesiac alebo v prípade malého zdroja za kalendárny rok, prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy alebo subjektom povereným prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, na základe zmluvy o dodávke elektriny,
c/ doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c/ na základe účtovného dokladu vystaveného prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na skutočné množstvo elektriny vyrobenej za kalendárny mesiac alebo v prípade malého zdroja za kalendárny rok, z obnoviteľných zdrojov energie alebo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou, zníženej o technologickú vlastnú spotrebu elektriny, upravenej podľa § 3 ods. 4, aj v tom prípade, že si právo na odber elektriny podľa písmena b) neuplatňuje,
d/ odber elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené, za cenu elektriny na straty v období

1. odo dňa uvedenia zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky do konca kalendárneho roka, ak toto zariadenie uviedol do prevádzky v danom kalendárnom roku alebo
2. do 31. marca, ak od roku uvedenia zariadenia na kombinovanú výrobu do prevádzky alebo od roku rekonštrukcie alebo modernizácie technologickej časti takéhoto zariadenia uplynulo najviac 15 rokov.

Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ až d/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie výrobca elektriny s právom na podporu je povinný

a/ predložiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo potvrdenie o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou vydané za predchádzajúci kalendárny rok,
b/ oznámiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy, s ktorým má uzavretú zmluvu o dodávke elektriny, predpokladanú charakteristiku svojej dodávky v termínoch uvedených v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, ak celkový inštalovaný výkon zariadenia je väčší ako 1 MW,
c/ oznámiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky,
d/ vrátiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c/, ktorý mu bol vyplatený v rozpore s podmienkami podpory podľa tohto zákona.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie výrobca elektriny s právom na podporu, ktorý nesplní povinnosti podľa odseku 2, si nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo podľa odseku 1 písm. b/ a c/ na nasledujúci kalendárny rok.

Podľa § 17 ods. 1 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie (Vzťah k správneho poriadku), na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie na vydanie potvrdenia o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, potvrdenia o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou, záruky pôvodu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a potvrdenia o pôvode biometánu a na konanie o námietkach sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov tento zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Podľa § 1 ods. 2 správneho poriadku správnym orgánom je štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy.

Podľa § 3 ods. 1 správneho poriadku správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností.

Podľa § 3 ods. 2 správneho poriadku správne orgány sú povinné postupovať v konaní v úzkej súčinnosti s účastníkmi konania, zúčastnenými osobami a inými osobami, ktorých sa konanie týka a dať im vždy príležitosť, aby mohli svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladu rozhodnutia, a uplatniť svoje návrhy. Účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka musia správne orgány poskytovať pomoc a poučenia, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu.

Podľa § 3 ods. 7 správneho poriadku ustanovenia o základných pravidlách konania uvedených v odsekoch 1 až 6 sa primerane použijú aj pri vydávaní osvedčení, posudkov, vyjadrení, odporúčaní a iných podobných opatrení.

Podľa § 19 ods. 2 správneho poriadku podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť jeho ďalšie náležitosti.

Podľa § 19 ods. 3 správneho poriadku pokiaľ podanie nemá predpísané náležitosti, správny orgán pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne ho vyzve, aby ich v určenej lehote odstránil; súčasne ho poučí, že inak konanie zastaví.

Podľa § 1 písm. b/ zákona o regulácii v sieťových odvetviach (zákon č. 250/2012 Z.z.) tento zákon upravuje postavenie a pôsobnosť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“).

Podľa § 1 písm. c/ zákona o regulácii v sieťových odvetviach tento zákon upravuje povinnosti osôb, ktoré vykonávajú regulovanú činnosť na základe povolenia, potvrdenia o splnení oznamovacej povinnosti alebo potvrdenia o registrácii (ďalej len „regulovaný subjekt“).

Podľa § 2 písm. c/ bod 1 zákona o regulácii v sieťových odvetviach regulovanými činnosťami sú výroba, prenos, distribúcia a dodávka elektriny a s nimi súvisiace služby.

Podľa § 9 ods. 1 písm. b/, bod 5. c zákona o regulácii v sieťových odvetviach, úrad vykonáva kontrolu dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na jeho vykonanie podľa § 40, osobitných predpisov, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie osobitných predpisov a právoplatných rozhodnutí úradu osobami, ktoré vykonávajú regulované činnosti, podľa § 31 až 35.

Podľa § 31 písm. ods. 1 zákona o regulácii v sieťových odvetviach kontrolu podľa tohto zákona vykonáva úrad.

Podľa § 31 ods. 3 písm. a/ až písm. c/ zákona o regulácii v sieťových odvetviach predmetom kontroly v kontrolovanom subjekte je overovanie

a/ dodržiavania tohto zákona, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie tohto zákona podľa § 40, osobitných predpisov všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na vykonanie osobitných predpisov a právoplatných rozhodnutí úradu,
b/ správnosti a pravdivosti údajov, dokladov, podkladov a informácií predkladaných úradu,
c/ plnenia uložených opatrení na odstránenie a nápravu nedostatkov zistených pri vykonávaní kontrol.

Podľa § 1 písm. a/ zákona o energetike (zákon č. 251/2012 Z. z.) tento zákon upravuje podmienky na podnikanie v energetike.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o energetike podnikateľ v energetike možno len na základe a v súlade s povolením alebo potvrdením o splnení oznamovacej povinnosti.

Podľa § 6 ods. 2 písm. a) zákona o energetike povolenie sa vyžaduje, ak nejde o činnosti podľa odseku 4, na výrobu, prenos, distribúciu a dodávku elektriny.

Podľa § 6 ods. 3 pred bodkočiarkou zákona o energetike činnosti podľa odseku 2 povoľuje úrad.

Podľa § 88 ods. 1 zákona o energetike štátnu správu v energetike vykonáva

a/ ministerstvo,
b/ úrad,
c/ Slovenská obchodná inšpekcia (ďalej len „inšpekcia“).

Podľa § 3 písm. a/ bod 9 zákona o energetike na účely tohto zákona sa rozumie všeobecne dodávateľom poslednej inštancie držiteľ povolenia na dodávku elektriny, ktorý dodáva elektrinu koncovým odberateľom elektriny, alebo držiteľ povolenia na dodávku plynu, ktorý dodáva plyn koncovým odberateľom plynu, ktorého rozhodnutím určí Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“).

Podľa § 3 písm. b/ bod 3 zákona o energetike na účely tohto zákona sa rozumie v elektroenergetike prevádzkovateľom distribučnej sústavy osoba, ktorá má povolenie na distribúciu elektriny na časti vymedzeného územia.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že krajský súd vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade zastavil konanie z troch podstatných dôvodov, a to z dôvodu:

- charakteru žalovaného v 1/ rade, ktorý je súkromnou obchodnou spoločnosťou, podnikateľom, ktorý nie je orgánom verejnej správy, resp. štátnym orgánom ani právnickou osobou, ktorej by zákon zveril rozhodovanie o právach a povinnostiach právnických a fyzických osôb na úseku verejnej správy v oblasti energetiky,
- neexistencie rozhodnutia alebo postupu orgánu verejnej správy, ktoré by mohlo byť spôsobilým predmetom na preskúmanie jeho zákonnosti a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu v rámci

správneho súdnicstva podľa § 244 O.s.p.,

· nevyhovujúceho, resp. nevykonateľného petitu správnej žaloby, ktorému, vzhľadom na formuláciu a obsah požadovaného plnenia, nie je možné v zmysle ustanovení § 250j ods. 2, 3 O.s.p., resp. § 250j ods. 5 a 6 O.s.p. vyhovieť.

Vo vzťahu k žalovanému v 2/ rade krajský súd zastavil konanie, keďže jeho procesné postavenie nevyhodnotil ako postavenie pasívne legitimovaného účastníka konania, keďže žalobca podanou žalobou nenavrhol zrušiť žiadne jeho rozhodnutia, naopak na ním vydané rozhodnutie č. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013 poukazoval ako na vecne správne a zákonné.

S poukazom na § 5 O.s.p. a na skutočnosť právneho zastúpenia žalobcu advokátom krajský súd konštatoval, že nebol v tomto konaní povinný nad rámec jeho poučovacej povinnosti v súvislosti s nedostatkami žaloby a jej petitu usmerňovať žalobcu o možnostiach uplatnenia jeho nároku.

S vyššie uvedeným formálnym posúdením obsahu žaloby, vrátane formulácie jej petitu, ako i s posúdením splnenia podmienok na prejednanie a rozhodnutie predmetnej veci podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p., nie je možné za daných okolností prípadu súhlasiť.

Podstatu sporu tvorí situácia vzniknutá aplikáciou ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie v nadväznosti na posúdenie splnenia podmienok podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy (žalovaný v 1/ rade) vo vzťahu k uplatnenému nároku výrobcu elektriny s právom na podporu (v danom prípade žalobcu s právom na podporu formou doplatku), vyplývajúceho z právoplatného rozhodnutia regulačného úradu.

Z výroku právoplatného rozhodnutia Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 0664/2014/E-OZ zo dňa 16.10.2013 (ďalej aj „rozhodnutie o priznaní podpory“) vyplýva, že žalovaný v 2/ rade ako príslušný regulačný úrad schválil na roky 2014 až 2025 pre žalobcu ako regulovaný subjekt pevnú cenu elektriny pre stanovenie doplatku vo výške 425,12 eur/MWh, vyrobenej zo slnečnej energie v zariadení výrobcu elektriny vo fotovoltaickej elektrárni Včelince Východ V2. V odôvodnení rozhodnutia regulačný úrad okrem iného s poukazom na ustanovenie § 3 ods. 1 písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojoch energie konštatoval samotný účel vydaného rozhodnutia, ktorým je podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie formou doplatku, pričom tento si regulovaný subjekt uplatní doplatok u prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s.

Toto právoplatné rozhodnutie o priznaní podpory zakladá žalobcovi vo vzťahu k žalovanému v 1/ rade - regionálnej distribučnej spoločnosti ako prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy postavenie výrobcu elektriny s právom na podporu za podmienok podľa § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a zároveň mu z enunciatu predmetného rozhodnutia vyplýva nárok za zákonom stanovených podmienok uplatňovať si majetkové právo, a to presne špecifikované čo do spôsobu určenia jeho rozsahu, resp. sumy a taktiež čo do určenia povinnej osoby, voči ktorej si je oprávnený toto majetkové právo uplatňovať, pričom uvedená skutočnosť vyplýva priamo zo zákona.

Z obsahu stanoviska k reakcii na list Stredoslovenskej energetiky - Distribúcia, a.s. zo dňa 17.12.2014 (č.l. 19 súdneho spisu) vyplýva, že žalovaný v 1/ rade v pozícii prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy žalobcovi v pozícii výrobcu elektriny s právom na podporu na jeho žiadosť o uplatnenie podpory na rok 2015 konštatoval, že žalobca nesplnil povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, a preto si nemôže na elektrinu vyrobenú v jeho zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo podľa § 4 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ citovaného zákona.

Naproti tomu žalobca tvrdí, že si povinnosť vyplývajúcu mu z § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie splnil.

Ustanovenie § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie upravuje práva a povinnosti výrobcu elektriny s právom na podporu, pričom z obsahu tejto zákonnej úpravy zároveň vyplývajú synalagmatické práva a povinnosti prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy voči takémuto

výrobcovi elektriny. Je pravdou, že použitím ustanovení § 4 uvedeného zákona sa do vzájomnej interakcie dostávajú dva subjekty, ktoré sú svojím charakterom súkromnoprávnej povahy, v danom prípade ide o dva podnikateľské subjekty. To by mohlo evokovať čisto súkromnoprávny charakter zmluvných vzťahov medzi nimi tým vzniknutých a teda i použitie inštitútov výlučne súkromného práva (§ 261 ods. 1 Obchodného zákonníka).

V tejto súvislosti je však zároveň potrebné mať na zreteli, že práva a povinnosti podľa ustanovení zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, ktoré vyššie uvedeným obchodným spoločnostiam ako podnikateľským subjektom vznikli rozhodnutím o priznaní podpory, upravuje norma spadajúca výlučne do oblasti verejného práva na úseku regulácie podnikania v oblasti energetiky, určovania cien elektrickej energie, štátom riadenej podpory výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie, atď.

Tomu zodpovedá i zákonná úprava, podľa ktorej sa na konanie podľa tohto zákona vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 17 ods. 1 a 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie).

Vzhľadom na to, že úpravu práv a povinností výrobcu elektriny podľa § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie tento zákon *expressis verbis* z uplatnenia správneho poriadku nevytlučil, i na aplikáciu ustanovení § 4 citovaného zákona, vrátane odseku 3 v nadväznosti na odsek 2 citovaného ustanovenia, sa použije správny poriadok v súlade s jeho procesnými zásadami (§ 3 správneho poriadku).

Zákony v oblasti energetiky výslovne nezverujú prevádzkovateľom regionálnych distribučných sústav, ktoré samotné sú taktiež regulovanými subjektmi, právo na rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy na úseku energetiky. Táto skutočnosť však neznamená, že na nich nespadá, v kontexte výkonu práv a povinností podľa § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, povinnosť postupovať pri realizácii uvedeného ustanovenia podľa správneho poriadku, vrátane dodržiavania jeho zásad.

Z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ uvedeného zákona vyplýva výrobcovi elektriny s právom na podporu oznamovacia povinnosť ako voči regulačnému úradu, tak i voči prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy.

V uvedenom kontexte preto nemožno charakterizovať predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade ako právny vzťah rýdzo súkromnoprávnej povahy dvoch podnikateľských subjektov. I z podstaty samotného aktu vyhodnotenia (stanoviskom zo dňa 17.12.2014) splnenia, resp. nesplnenia podmienok podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie žalobcom vyplýva, že jednostranným úkonom aplikácie normy verejného práva a vo verejnom záujme žalovaným v 1/ rade, tento vrchnostensky zasiahol do právnej sféry žalobcu, t.j. do jeho práva vyplývajúceho z právoplatného rozhodnutia regulačného úradu. Na základe tejto skutočnosti už nemožno vzťah medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade posudzovať ako súkromnoprávny, ale nerovnocenný, kedy sa žalovaný v 1/ rade voči žalobcovi zachoval ako právnická osoba verejnoprávnej povahy s reálnou možnosťou a právom svojim úkonom fakticky zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov žalobcu. Medzi týmito dvoma subjektmi ide teda o vertikálny vzťah, spadajúci do oblasti správneho súdnictva a nič nenasvedčuje tomu, že by malo ísť o horizontálny vzťah.

Za daných okolností prípadu nie je prekážkou meritórneho prejednania vecí správnym súdom formálne nenaplnenie znakov orgánu verejnej správy, resp. orgánu štátnej správy žalovaným v 1/ rade.

Vo vzťahu ku krajským súdom konštatovanej neexistencii spôsobilého predmetu súdneho prieskumu podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. v tomto konaní, odvolací súd zastáva opačný názor.

Už len s prihliadnutím na povinnosť aplikácie správneho poriadku pri uplatňovaní práv a plnení povinností podľa § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, vrátane vyhodnotenia ich

splnenia výrobcou elektriny s právom na podporu, nemožno bez ďalšieho prijať formálny záver, že predmetný úkon žalovaného v 1/ rade nie je individuálnym správny aktom vydaným v správnom konaní ani v inom obdobnom procese pri výkone verejnej správy.

Hoci žalobou napadnuté stanovisko žalovaného v 1/ rade zo dňa 17.12.2014 nespĺňa formálne znaky rozhodnutia orgánu verejnej správy v zmysle § 244 ods. 3 O.s.p., podľa ustanovenia § 3 ods. 7 správneho poriadku sa na jeho vydanie vzťahuje primerané použitie základných zásad správneho konania, keďže ho podľa obsahu možno posúdiť ako vyjadrenie k splneniu podmienok žalobcom na uplatnenie podpory.

To vytvára priestor na súdny prieskum postupu predchádzajúceho vydaniu predmetného stanoviska, minimálne ohľadne dodržania zásady úzkej súčinnosti žalovaného v 1/ rade so žalobcom pri posudzovaní splnenia jeho povinností v súvislosti s uplatneným právom na podporu, poskytnutia mu príležitosti, aby mohol svoje práva a záujmy účinne obhajovať, najmä sa vyjadriť k podkladom na prijatie predmetného stanoviska žalovaným v 1/ rade a uplatniť svoje návrhy (§ 3 ods. 2 správneho poriadku).

Poučovacia zásada sa úzko viaže k povinnosti posúdenia podania žalobcu podľa jeho obsahu v spojení s povinnosťou vyzvať žalobcu na odstránenie prípadných väd podania v určenej lehote s poučením o následkoch nesplnenia vyzývanej povinnosti (§ 19 ods. 2 a ods. 3 správneho poriadku).

V tejto súvislosti odvolací súd podotýka, že rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok sp. zn. 3Sžf/116/2014 zo dňa 30. marca 2016) a Ústavného súdu Slovenskej republiky (nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 91/2016 zo 17. mája 2016, nález sp. zn. I. ÚS 354/08 zo dňa 22. septembra 2009) už prekonal formálny výklad ustanovenia § 244 ods. 3 O.s.p. a pripúšťa meritórne preskúmanie neformálnych úkonov orgánov verejnej správy adresovaných účastníkom administratívneho konania z hľadiska ich zákonnosti bez ohľadu na ich formu, považujúc ich za rozhodnutia materiálnej povahy, pokiaľ sú spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov účastníkov správnych konaní.

Na margo pertraktovanej možnosti využitia súdnej ochrany žalobcom návrhom na súd podľa § 80 písm. b/ a § 161 ods. 3 O.s.p. za účelom dosiahnutia nahradenia vyhlásenia vôle rozhodnutím súdu, odvolací súd uvádza, že z podstaty prejednávanej veci jednoznačne vyplýva, že všeobecný súd v občianskoprávnom konaní nedisponuje právomocou rozhodovať o takomto návrhu o nahradenie vyhlásenia vôle žalovaného v 1/ rade v prípade zákonom predpokladanej zmluvy, nakoľko rozhodovanie o tomto návrhu predpokladá posúdenie splnenia podmienok na podporu podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, t. j. podmienok vyplývajúcich výlučne z noriem verejného práva, ktorých splnenie sa už z vyššie uvedených dôvodov posudzuje postupom podľa správneho poriadku.

V súvislosti s krajským súdom konštatovanou nevykonateľnosťou, resp. neprijateľnosťou petitu žaloby odvolací súd uvádza, že minimálne z druhého výroku žalobného petitu, v spojení s obsahom žaloby a s predloženými listinnými dôkazmi, vyplýva rozsah aj dôvody žaloby, ako i to, v čom žalobca konkrétne vidí nezákonnosť namietaného postupu a čoho sa domáha.

Z ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ citovaného zákona vyplýva výrobcovi elektriny s právom na podporu oznamovacia povinnosť ako voči regulačnému úradu, tak i voči prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy.

V prejednávanom prípade sa žalobca rozhodol uplatniť si nárok na podporu pre rok 2015 a má za to, že za tým účelom predkladal regulačnému úradu a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potrebné potvrdenia a informácie predpísané vyššie citovaným ustanovením, pričom žalovaný v 1/ rade ho listom zo dňa 17.12.2014 informoval, že zákonom požadované povinnosti nespĺnil a tým si na daný rok 2015 nemôže uplatniť právo na podporu podľa § 4 ods. 1 písm. b/ a písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie.

K vyššie uvedenému záveru dospel aj žalovaný v 2/ rade, keď žalobcovi listom zo dňa 04.03.2015 (č.l. 69, 70) potvrdil tvrdenie žalovaného v 1/ rade s tým, že na základe nespĺnenia povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie žalobcom, tomuto podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona právo na uplatnenie si podpory zaniká priamo zo zákona.

Týmto postupom regulačný úrad - žalovaný v 2/ rade, ako orgán štátnej správy na úseku energetiky, oprávnený okrem iného na vykonávanie kontroly zameranej na dodržiavanie zákonov a ním vydaných právoplatných rozhodnutí (§ 31 ods. 3 písm. a/ až písm. c/ zákona o regulácii v sieťových odvetviach), bez toho, aby v rámci výkonu jeho kompetencií prostredníctvom kontroly zameranej na dodržanie zásad správneho konania zabezpečil rovnováhu pri uplatňovaní práva na podporu postupom podľa § 4 zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie medzi žalobcom a žalovaným v 1/ rade ako subjektmi stojacimi voči sebe zdanlivo v horizontálnom právnom vzťahu, vytvoril priestor pre ponechanie účinku vrchnostenského úkonu žalovaného v 1/ rade voči žalobcovi. Týmto účinkom bol zásah do legitímnych očakávaní žalobcu vyplývajúcich z právoplatného rozhodnutia regulačného úradu o podpore, s následkom zásahu do priznaného práva na podporu predstavujúceho majetkové právo žalobcu.

Vzhľadom na uvedený postoj žalovaného v 2/ rade, ako i na nejednoznačnú právnu úpravu procesu začatia výkonu kontroly regulačným úradom na základe podnetu výrobcu elektriny s podporou na dodržiavanie právoplatného rozhodnutia regulačného úradu v súvislosti s napĺňaním účelu zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, nemožno odmietnuť poskytnutie právnej a súdnej ochrany účastníkovi správneho konania len z dôvodov nenaplnenia formálnych náležitostí správnej žaloby.

Vo svetle okolností predmetného prípadu a s prihliadnutím na nedostatočnú, resp. nejednoznačnú právnu úpravu na úseku verejnej správy v oblasti energetiky a podpory obnoviteľných zdrojov energie, je potrebné v súvislosti so skúmaním podmienok konania podľa druhej hlavy piatej časti O.s.p. vychádzať zo zásad materiálneho štátu a povinnosti uplatňovania a výkladu zákonov v súlade s Ústavou SR. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na právny záver Ústavného súdu Slovenskej republiky: „Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd.“ (napr. II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 209/07, podobne aj I. ÚS 252/07).

Vychádzajúc z účelu zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie (č. 309/2009 Z.z.), ktorým okrem iného je:

- vytvoriť podmienky k ochrane životného prostredia a k rozvoju vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie,
- lepšie využitie primárnych energetických zdrojov pri zásobovaní energiou prostredníctvom vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny alebo mechanickej energie a tepla s následným znížením emisií skleníkových plynov, najmä oxidu uhličitého,
- pozitívny vplyv na životné prostredie, a to najmä tým, že sa ušetria primárne energetické zdroje (predovšetkým fosílna palivá),
- zníženie úniku emisií do ovzdušia,

nemožno odmietnuť výrobcovi elektriny s právom na podporu poskytnutie súdnej ochrany zameranej na preverenie zákonnosti postupu prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy pri vyhodnotení splnenia oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie takýmto výrobcom elektriny v súvislosti s uplatnením jeho práva na podporu podľa citovaného zákona.

V opačnom prípade by mohlo dôjsť len k formálne poskytovanej podpore obnoviteľných zdrojov energie bez reálnej možnosti jej uplatnenia na základe legitímnych očakávaní oprávnených subjektov.

Z vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie prvostupňového súdu podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude postupovať naznačeným smerom, pričom bude na jeho zvážení, či pri meritórnom posúdení veci a rozhodnutí bude postupovať v súlade s relevantným znením žalobného petitu alebo s využitím inštitútu odstraňovania väd podania v súčinnosti so žalobcom naformuluje žalobný petit, ktorý po vykonaní súdneho prieskumu bude spôsobilý zabezpečiť účinnú ochranu pred namietaným porušením práva žalobcu.

Podľa § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne prvostupňový súd aj o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd SR v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.